

СТАТИСТИКА РОЗВИТКУ ІТ-РИНКУ В УКРАЇНІ

К. К. Баранова, *ст. гр. МЕ-14⁵*

Кіровоградський національний технічний університет

Розвитку ринку інформаційних технологій в Україні останнім часом приділяється більше уваги. Так, 14 грудня 2011 року було проведено парламентські слухання на тему «Створення в Україні сприятливих умов для розвитку індустрії програмного забезпечення». Нормативно-правова база України в сфері інформатизації є розвиненою, вона складається з 12-ти законів, 13-ти указів Президента, 5-ти постанов Верховної Ради України, більш як 40-ка постанов і розпоряджень уряду тощо. У 2014 році з усієї сфери ІКТ (за методологією Державної служби статистики) зростає тільки розробка програмного забезпечення (ПЗ). За напрямом «комп'ютерне програмування та надання інших інформаційних послуг» було надано послуг на 14,6 млрд грн. Приріст склав 33 % (3,62 млрд грн) [1, с. 85].

Зі свого боку дослідницька компанія IDC підрахувала, що сумарний спад внутрішнього ІТ-ринку досяг 50 %. Хоча початковий прогноз IDC на 2014 рік свідчив, що загальне падіння ІТ-ринку могло скласти 25 %. Загалом 50 % падіння обумовлено багатьма об'єктивними факторами. Так, на 40 % скоротився загальний ІТ-бюджет підприємств основних галузей промисловості, на 47 % зменшився ІТ-бюджет 4-х провідних операторів зв'язку, на 32 % скоротився сумарний ІТ-бюджет 10 найбільших банків. Крім того, ІТ-ринок на 80 % залежить від поставок імпортного обладнання, на частку сервісів припадає всього 6 %. Це дуже несхоже на розвинені ринки, де на кожен з сегментів hardware, software і сервісів припадає приблизно по 30–35 % [1, с. 87].

Співвідношення розробників в компаніях, які працюють на організованому ринку і орієнтованих на аутсорсинг і внутрішній ринок можна оцінити приблизно як 90 % і 10 %. Загальна кількість розробників – приблизно 65 тис. чоловік. Ця цифра не враховує численні дрібні компанії і фрілансерів [2, с. 277].

Україна посідає четверте місце у світі за кількістю сертифікованих ІТ-спеціалістів (після США, Індії, Росії), так само Україна входить до ТОП 30 локацій для передачі замовлень на розробку ПЗ. Це свідчить про наявність величезного потенціалу зростання для галузі. Ключові переваги галузі розробки ПЗ полягають у тому, що для збільшення обсягів виробництва не потрібні значні інвестиції в основні засоби, оскільки головний актив ІТ галузі – людський фактор – програмісти [3, с. 193].

Крім того, у 2014 році Україна посіла 41-е місце в міжнародному рейтингу компанії А. Т. Kearney найбільш привабливих країн у сфері аутсорсингу (вибірка охоплює 51 державу). Країна втратила три позиції порівняно з попереднім опублікованим рейтингом (2011 рік). Незважаючи на переміщення України вниз по рейтингу, підсумкове значення її індексу зростає з 2009 року і вже становить 5,03 бала (4,95 балів у 2011 році) [3, с. 196].

С. Полумієнком і Л. Рибаківим запропоновано проект національної системи показників оцінки розвитку інформаційного суспільства в Україні, що містить три взаємопов'язані індекси:

- проникнення ІТ в суспільство (далі – ITS);
- технологічного застосування ІТ в суспільстві (далі – СТА);
- використання ІТ в озброєнні та засобах інформаційного захисту (далі – CIDA) [3, с.

199].

⁵ Науковий керівник – О. В. Заярнюк, к.е.н., доцент Кіровоградського національного технічного університету

Щодо фінансування розвитку інформаційних технологій в Україні, то у 2012 році було заплановано виділити 210,2 млн грн на впровадження, зокрема, таких бюджетних програм:

«Створення багатофункціональної комплексної системи «Електронна митниця» – 100 млн грн;

«Національна програма інформатизації, створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд», створення автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» – 50 млн грн;

«Створення сучасного інноваційного парку у галузі інформаційних та інших високих технологій» – 35 млн. грн.;

«Проведення всеукраїнських та міжнародних олімпіад у сфері освіти, здійснення заходів з розвитку освіти у сфері інформаційних технологій» – 18 млн. грн.;

«Створення і програмно-технічне забезпечення системи інформаційно-аналітичної підтримки, інформаційно-методичне забезпечення та виготовлення бланків посвідчень і нагрудних знаків для системи соціального захисту» – 3,7 млн. грн.;

«Наукове забезпечення робіт та інформаційні системи щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи» – 3,5 млн. грн.

Загальний бюджет профільних відомств становив 381,7 млн. грн. (Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України – 346,5 млн. грн., Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації – 35,2 млн. грн.), а Національної академії наук України – 3 066,0 млн. грн.. При цьому обсяги річних видатків на функціонування вищих органів державної та судової влади у 2012 році становили 10,1 млрд. грн., зокрема було передбачено виділення 4,2 млрд. грн для Державної судової адміністрації, 2,7 млрд. грн. – для Генеральної прокуратури України, 1,4 млрд. грн. – для Державного управління справами, 0,87 млрд грн – для Верховної Ради України тощо. Ураховуючи високий рівень комп'ютеризації роботи вищих ешелонів державної і судової влади та використовуючи значення показника СТА для України за 2011 рік (21,82 %), припустимо, що принаймні 2,2 млрд. грн. їх видатків припадає на інформаційні технології [4, с. 136].

Список літератури

1. Андрощук Г. Індустрія програмного забезпечення в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку / Г. Андрощук // Інформаційне суспільство в Україні : міжнар. наук. конгрес, 25–26 жовт. 2012 р. : тези доп. – К., 2012. – С. 85–88.
2. Войтко С. В. Управління розвитком наукомістких підприємств : [моногр.] / Войтко С. В.; НТУУ «Київ. політехн. ін-т». – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – С. 277–278.
3. Федулова Л. І. Інноваційно-технологічний розвиток України: стан, проблеми, стратегічні перспективи / Федулова Л. І., Бажал Ю. М., Шовкун І. В.; ред. Л. І. Федулова, Г. О. Андрощук // аналітичні матеріали до Парламентських слухань «Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів»; Державна установа «Інститут економіки та прогнозування НАН України». – К.: [Б.в.], 2009. – С. 193–196.
4. Литвин А. Є. Тенденції розвитку світового ринку інформаційних технологій / А. Є. Литвин // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2011. – Вип. 2. – С. 136–137.